سند راهبردی توسعه کتابخانه مرکزآموزشی درمانی الزهرا(س)

۱-مقدمه

کتابخانه بیمارستان الزهرا (س) از سال ۱۳۷۲ فعالیت خود را زیر نظر کتابخانه مرکزی دانشگاه آغاز نمود. **واحد کتابخانه از نظر چارت سازمانی زیر نظر معاونت آموزشی- پژوهشی است و زیر نظرخانم مینا طاهری کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی اداره می شود.**

کتابخانه مرکز آموزشی – درمانی الزهرا (س) با درنظر گرفتن وظایف علمی و پژوهشی مهم محوله به آن، در صدد است که در مسیر سیاست های کلی نظام و رسالت دانشگاه، گام بردارد. بنابراین حمایت از تحقیق و توسعه و پژوهش و حمایت از محققین و دانشگاه در صدر اهداف این مجموعه می باشد. با عنایت به نقش بسیار مهم کتابخانه مرکز آموزشی ودرمانی، در این سند، برنامه استراتژیک این حوزه ارائه می شود.کتابخانه در حوزه معاونت آموزشی بیمارستان در راستای سیاست های دانشگاه در جهت تامین منابع علمی فارسی و لاتین با توجه به سیاست مجموعه سازی، موضوعات زیر را در مجموعه خود پوشش می دهد:کلیات پزشکی، بیماریهای داخلی،بیماریهای عفونی، قلب و عروق، جراحی عمومی، جراحی قلب، ارولوژی، نفرولوژی، اطفال، بیهوشی و پرستاری، پاتولوژی، علوم آزمایشگاهی، رادیولوژی... و به صورت قفسه باز اداره می شود . استفاده کنندگان از مجموعه کتابخانه را استادان،پژوهشگران ،دانشجویان پزشکی، اینترن ها، رزیدنتها وکارکنان مرکز، پرستاران تحت آموزش و همچنین اعضاء وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اصفهان تشکیل می دهند. کتابخانه بیمارستان الزهرا(س) به مساحت کل ۸۰۰ متر مربع ومساحت سالن های مطالعه ۴۰۰ مترمربع در ضلع جنوب شرقی بیمارستان واقع در مجتمع کوثر در طبقه زیر زمین قرار دارد.این کتابخانه شامل ۲سالن مطالعه(خواهران وبرادران)، مخزن کتاب، قسمت آرشیو مجلات و پایان نامه و سایت می باشد که از هم جدا هستند .همچنین تعداد نسخ کتب فارسی مجموعه ۱۱۹۹۸ جلد وتعداد نسخ کتب لاتین ۵۳۴۲ جلد می باشد. هر سالن مطالعه مجهز به چند کامپیوتر می باشد که فراگیران محترم در هر ساعت شبانه روز می توانند از پایگاههای اطلاعاتی برای search مقالات و موارد دیگر استفاده نمایند. لازم به ذکر است کلیه امور پژوهشی ازجمله علم سنجی و راهنمای فراگیران در استفاده فراگیران از پایگاههای اطلاعاتی در این مرکز انجام می گیرد.

این واحد درطبقه زیر زمین و در مجتمع کوثر واقع در جنب بیمارستان قرار گرفته است. کتابخانه بیمارستان الزهرا(س)از سال ۱۳۷۲ فعالیت خود را زیر نظر کتابخانه مرکزی دانشگاه آغاز نمود. کتابخانه بیمارستان الزهرا(س) به مساحت کل ۸۰۰ متر مربع ومساحت سالن ۴۰۰ مترمربع در ضلع جنوب شرقی بیمارستان قرار دارد. در حال حاضر ، کتابخانه در حوزه معاونت آموزشی بیمارستان در راستای سیاست های دانشگاه در جهت تامین منابع علمی فارسی و لاتین با توجه به سیاست مجموعه سازی، موضوعات زیر را در مجموعه خود پوشش می دهد:کلیات پزشکی، بیماریهای داخلی،بیماریهای عفونی، قلب و عروق، جراحی عمومی، جراحی قلب، ارولوژی، نفرولوژی، اطفال، بیهوشی و پرستاری، پاتولوژی، علوم آزمایشگاهی، رادیولوژی... و به صورت سیستم باز اداره می شود . استفاده کنندگان از مجموعه کتابخانه را استادان،پژوهشگران ،دانشجویان پزشکی، اینترن ها، رزیدنتها وکارکنان مرکز، همچنین اعضاء وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اصفهان تشکیل می دهند. تعداد نسخه کتب فارسی مجموعه ۱۳۷۷۸ جلد وتعداد نسخه کتب لاتین ۴۵۹۰ جلد می باشد.رده بندی کتب بر اساس رده بندی پزشکی (NLM) National Library of Medicine بوده و سیستم کتابخانه به صورت مخزن باز می‌باشد.

۲- بیان ضرورت تدوین برنامه راهبردی

تدوین برنامه راهبردی، فرآیندی تحلیلی برای انتخاب بهترین مسیر اقدام به منظور دستیابی به اهداف سازمانی است. برنامه راهبردی به سازمان این امکان را می‌دهد که منابع خود را بررسی کرده و برنامه مالی ارائه کند و مناسب‌ترین برنامه اقدام را برای افزایش سود ایجاد کند.

تدوین برنامه راهبردی لزوما فرآیندی هماهنگ کننده بین منابع داخلی سازمان و فرصت‌های خارجی آن است. هدف تدوین فرآیند این برنامه، مشاهده چارچوب استراتژیک و تعیین فرصت‌هایی است که سازمان از آن سود می‌برد یا به آن‌ها پاسخ می‌دهد.

براساس مطالعات، کسب و کارهایی که عملکرد موفق دارند، عمدتاً برنامه استراتژیک تدوین‌شده و اجراشده دارند. درمقابل، مشاغلی که تاکنون موفق نبوده‌اند، معمولاً برنامه راهبردی و نقشه راه برای نجات از شکست ندارند.

برخی از دلایل اهمیت تدوین برنامه راهبردی در سازمان‌ها به شرح زیر است:

- ایجاد مزیت رقابتی
- بهبود تصمیم‌گیری مدیران
- مدیریت بهتر منابع
- افزایش هماهنگی بین واحدها
- آمادگی در برابر تغییرات محیطی

مزیت مهم دیگر برنامه راهبردی این است که برای گرفتن تصمیم‌های اساسی و انجام اعمالی که ماهیت سازمان، نوع فعالیت‌ها و دلیل انجام آن فعالیت‌ها توسط سازمان شکل داده را میسر می‌بخشد. در ادامه برخی از مزیت‌های تدوین برنامه راهبردی در سازمان‌ها اشاره کرده ایم:

تعیین مأموریت‌ها و هدف‌های دور برد

جداسازی مأموریت‌ها به هدف‌های کمی و کیفی کوتاه مدت، که این عمل را در اصطلاح هدف گذاری می‌نامند.

تعیین خط مشی یا سیاست ها

طرح ریزی و برنامه ریزی اجرایی

فرآیند تدوین برنامه راهبردی موثر برای تمام فرآیندهای سازمانی، از اجرای سیاست‌های منابع انسانی تا اهداف رشد مالی، مورد نیاز است. هدف هرچه که باشد، می‌توان یک برنامه بهبود عملکرد ایجاد کرد تا فرآیندهایی را که برای پیشبرد رشد شرکت انجام می‌شود، ساده کرد.

دسترسی به‌موقع و معتبر به اطلاعات علمی برای آموزش، پژوهش و پشتیبانی از تصمیم‌گیری بالینی اهمیت دارد. این برنامه با هدف مستندسازی مسیر بهبود، تعیین مسئولیت‌ها، زمان‌بندی اقدامات و فراهم‌کردن امکان پایش و ارزیابی سالانه تدوین شده است.

مراحل کلیدی تدوین برنامه راهبردی

در هر کسب و کاری برنامه راهبردی با توجه به اهداف و نیازهای سازمان به گونه‌ای انجام می‌شود که بتواند متناسب با وضعیت، اهداف کلان آن را محقق کند، بنابراین ممکن است سرفصل‌های متنوعی در آن گنجانده شود. در ادامه برخی از مهم‌ترین مواردی که می‌شود در تدوین برنامه راهبردی لحاظ شوند را ارزیابی خواهیم کرد:

ایجاد اهداف سازمانی

این امر شامل تعیین اهداف بلند مدت یک سازمان است. پس از تعیین اهداف سازمانی می‌توان تصمیمات استراتژیک اتخاذ کرد. بنابراین، استراتژی اصطلاح گسترده‌تری است که به نحوه استقرار منابع برای دستیابی به اهداف اعتقاد دارد.

تجزیه و تحلیل محیط خارجی

مرحله بعدی ارزیابی محیط کلی اقتصادی و صنعتی است که سازمان در آن فعالیت می‌کند. این امر شامل بررسی موقعیت رقابتی سازمان و شامل تجزیه و تحلیل **SWOT (Strength, Weakness, Threat, Opportunity)** است. تجزیه و تحلیل محیط خارجی به معنای شناسایی نقاط قوت و ضعف شرکت و حفظ هوشیاری نسبت به اقدامات رقبا برای درک فرصت‌ها و تهدیدها است.

شناسایی فرصت‌ها و تهدیدها

مدیران پس از تجزیه و تحلیل محیط خارجی، باید فرصت‌های قابل سرمایه گذاری و تهدیدهایی را که ممکن است یک سازمان با آن‌ها مواجه شود شناسایی کنند. شناسایی فرصت ها، شناخت روندهای مثبت است، در حالی که تهدیدها، روند منفی و چالش‌های سازمان هستند.

تجزیه و تحلیل محیط داخلی

همه شرایط و نیروهای درون سازمانی که بر عملیات تجاری تأثیر می‌گذارند، محیط‌های داخلی هستند. اجزای محیط داخلی توسط مدیریت قابل کنترل است که متشکل از مالکان یا سهامداران، هیئت مدیره، منابع و سازمان می‌باشد.

شناسایی نقاط قوت و ضعف

تحلیل امکانات محیط داخلی در شناسایی نقاط قوت و ضعف یک سازمان. در تدوین برنامه راهبردی لازم است نقاط قوت برای سرمایه گذاری و نقاط ضعف برای غلبه بر آن‌ها شناسایی شود.

یکی ازابزارهای مورد استفاده در تدوین برنامه راهبردی تحلیل **SWOT** است .

تحلیل **SWOT** یکی از پرکاربردترین ابزارهای برنامه‌ریزی راهبردی است که با بررسی نقاط قوت، نقاط ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها، تصویری جامع از وضعیت سازمان ارائه می‌دهد. این تحلیل به مدیران کمک می‌کند تا با تکیه بر توانمندی‌های داخلی، از فرصت‌های محیطی استفاده کرده و تهدیدها و ضعف‌های سازمان را بهتر مدیریت کنند.که در ادامه توضیح داده می شود.

برنامه راهبردی یک فرایند مدیریتی محسوب می‌شود که هدف آن، تعریف و تدوین استراتژی‌ها برای هر سازمانی است. در برنامه‌ریزی‌های سنتی در گذشته، هدف تعیین آرمان‌ها و اهداف سازمان بود، اما امروزه در برنامه راهبردی، هدف تبیین و تدوین استراتژی‌ها است. یکی از علل آشکار موفقیت کسب و کارها، تدوین و اجرای برنامه استراتژیک است. برخی از مزیت‌های تدوین برنامه راهبردی در سازمان‌ها شامل تعیین مأموریت‌ها و هدف‌های دور برد، هدف گذاری یعنی جدا کردن مأموریت‌ها به هدف‌های کمی و کیفی کوتاه مدت، تعیین خط مشی و سیاست ها، و طرح ریزی و برنامه ریزی اجرایی. مراحل کلیدی تدوین برنامه راهبردی عبارت است از: ایجاد اهداف سازمانی؛ تجزیه و تحلیل محیط خارجی؛ شناسایی فرصت‌ها و تهدیدها؛ تجزیه و تحلیل محیط داخلی؛ شناسایی نقاط قوت و ضعف؛ تدوین برنامه راهبردی.

سنجه های مندرج در چک‌لیست سال ۱۴۰۵ در شش استاندارد سازمان، مدیریت منابع انسانی، مدیریت منابع فیزیکی، محیطی و تجهیزات، مدیریت منابع اطلاعاتی، مدیریت منابع فناوری اطلاعات و مدیریت خدمات بررسی شده‌اند. سنجه‌ها با توجه به ماهیت اقدام و وابستگی به منابع در سه افق کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت دسته‌بندی شده‌اند.

تحلیل وضعیت موجود (SWOT)

تجزیه و تحلیل SWOT برای تسهیل بررسی واقع‌بینانه، مبتنی بر واقعیت و داده محور نقاط قوت و ضعف سازمان طراحی شده است. سازمان باید با اجتناب از اعتقادات از پیش ایجادشده یا مناطق مبهم، تجزیه و تحلیل را دقیق انجام دهد و بر حقایق و واقعیت‌ها متمرکز شود. شرکت‌ها باید از این تحلیل به عنوان راهنما و نه لزوماً به عنوان یک توصیه استفاده کنند.

نقاط قوت Strengths) (S): (مجموعه منابع و توانمندی هایی داخل سازمانی است که سازمان را در جهت نیل به اهداف خود یاری می نماید.
نقاط ضعف Weaknesses) (W): (مجموعه ای از عوامل داخل سازمانی می باشد که مانع از تحقق اهداف سازمان می‌گردند.
فرصت ها Opportunities) (O): (مجموعه ای از امکانات بالقوه خارج از سازمان که در صورت بهره‌گیری از آنها توانمندی های سازمان افزایش خواهد یافت.
تهدیدها Threats) (T): (مجموعه ای از عوامل موثر و مداخله گر خارج از سازمان که مانع از اجرای برنامه ها و تحقق اهداف سازمان می گردند.
عوامل داخلی SW): (مجموعه نقاط قوت و ضعف سازمان را عوامل داخلی گویند.
عوامل خارجی OT) : (مجموعه فرصت ها و تهدیدهای سازمان را عوامل خارجی می گویند

عوامل داخلی (Internal factors)	
نقاط قوت (strengths)	نقاط ضعف (weaknesses)
کارکنان این کتابخانه از نظر دانش کتابداری روزآمد هستند	عدم وجود کلاسی مجزا با کامپیوتر جهت تشکیل کارگاه‌های آموزشی
بالا بودن روحیه مشارکت پذیری و انضباط پذیری و انضباط مناسب بین کارکنان	همجوار بودن سالن مطالعه با مخزن کتابخانه و ایجاد سر و صدا توسط فراگیران
وجود فضایی در کتابخانه جهت خدمت رسانی به مراجعین و همکاران	تا دو سال پیش سیستم WIFI در کتابخانه داشتیم ولی متاسفانه به علت حملات سایبری که مرکز مطرح کرده است جمع آوری شد

برخورداری از برنامه‌های توانمندسازی و ارتقا پژوهشی و آموزشی مناسب جهت اعضای هیئت علمی و دستیاران	ناکافی بودن تعداد پرسنل متخصص کتابداری در کتابخانه
راهنمای پژوهشگران و محققان در رابطه با کار با سامانه‌های پژوهشی و علم سنجی	فضای فیزیکی ناکافی و غیر استاندارد در کتابخانه
تهیه منابع اطلاعاتی به روز جهت کاربران و دانشجویان و دستیاران	عدم وجود درب اکوستیک در کتابخانه
تولید محتواهای آموزشی جهت بارگزاری در سایت کتابخانه مرکز	عدم وجود سیستم RFID در کتابخانه
باز نمودن سالن تا ساعت ۱۲ شب	نبود کمد جهت دانشجویان
داشتن VPN دانشجویان و دستیاران و اتندهای محترم دسترسی به اطلاعات پایگاه‌های پزشکی و روزآمد	
وجود ۴ دستگاه کامپیوتر در سالن مطالعه جهت SEARCH مقالات پزشکی و انجام کارهای پژوهشی	
تهیه کتابهای غیر پزشکی به میزان ۱۰ درصد از بودجه تخصیص برای مطالعه پرسنل و فراگیران محترم	
وجود کامپیوترهای جدید و به روز در کتابخانه	
وجود کتابدار بالینی در بخش گوارش جهت راهنمایی محققین	
داشتن وبسایت برای کتابخانه مرکز و به روز شدن اطلاعات وبسایت	
وجود آیین نامه‌های به روز جهت کتابخانه	
به کارگیری نرم افزار جامع مدیریت منابع کتابخانه‌ای (آذرسا)	
تسهیل در دسترسی به منابع و خدمات کتابخانه از طریق پروتال کتابخانه	
برخورداری از سیستم باز کتابخانه	
وجود استانداردهای لازم و هماهنگ با کتابخانه مرکزی دانشگاه پایش و ارزشیابی برنامه‌ها و فعالیت‌های کتابخانه	
برگزاری کارگاههای آموزشی توسط کتابداران	
وجود منابع به روز افست در کتابخانه طبق وزارتخانه که همه گروههای آموزشی را پوشش می‌دهد (به تفکیک گروههای مختلف آموزشی	
قرار گرفتن کتابخانه نزدیک کلاس‌های درسی دانشجویان و نزدیک پاویون اساتید	
مکان کتابخانه به دور از بخش‌های بالینی مرکز	

عوامل خارجی (External factors)	
فرصت ها (Opportunities)	تهدیدها (Threats)
وجود بستر لازم در بکارگیری فناوریهای نوین در ارائه خدمات نوین کتابخانه	تاثیر منفی مسائل اقتصادی در تهیه کتاب و دیگر منابع اطلاعاتی
حمایت معاونت محترم پژوهشی از به روزرسانی و ارتقای سطحی کتابخانه	نبودن تعداد پرسنل کافی و مجرب کتابدار در کتابخانه
وجود دانش و امکانات کافی برای انجام خدمات فنی کتابخانه	
ایجاد همکاری بین کتابخانه ای کارآمد و موثر	
وجود نظام ارزیابی مستمر برای فعالیت‌های کتابخانه و اطلاع‌رسانی	
امکان دسترسی به اینترنت در کتابخانه	
استقبال روز افزون کاربران از خدمات دیجیتال و منابع الکترونیک کتابخانه	

چشم انداز

ما می خواهیم کتابخانه مرکز آموزشی درمانی الزهرا (س) طی سالهای آینده یکی از مجهزترین و کامل ترین کتابخانه های بیمارستانی تخصصی کشور باشد.که در این راستا اهداف زیر در جهت پیشبرد این چشم انداز در نظر گرفته می شود.

- تهیه، سازماندهی ونگهداری منابع چاپی و الکترونیکی معتبر در حوزه علوم پزشکی
- آموزش، تعلیم و تقویت مهارت های اطلاع یابی دانشجویان و اعضای هیئت علمی دانشگاه
- فراهم آوری دستیابی و به کارگیری انواع منابع اطلاعاتی بر اساس احترام به اولویت ها وانتظارات مراجعان و عادات حرفه ای آنها
- تسهیل در دسترسی به اطلاعات از طریق مشارکت در اشتراک منابع
- جلب رضایت مراجعه کننده از طریق انتقال منابع و پاسخگویی با کیفیت مناسب
- ایجاد محیطی صمیمی و دوستانه در کتابخانه به منظور پاسخگویی به نیازهای آموزشی و پژوهشی کاربران دانشگاه و دیگر مجامع علمی و دانشگاهی کشور
- به کار گیری استانداردهای علوم کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی در اجرای کلیه امور کتابخانه

آموزش و ارتقاء سطح دانش کتابداران و اطلاع رسانان دانشگاه به طوری که به بهترین نحو پاسخگوی نیازهای اطلاعاتی کاربران کتابخانه باشند.

تقویت و توانمند سازی کتابداران در جهت انجام وظایف کتابدار بالینی در مراکز آموزشی درمانی (به عنوان عضوی از تیم درمان و تهیه منابع اطلاعاتی جهت آموزش به بیمار و همراهان وی)

ماموریت

سه حوزه اصلی مأموریتی دانشکده : ۱-آموزش و تأمین نیروی انسانی ۲- پژوهش و تأمین دانش مورد نیاز ۳-ارائه خدمات سلامت

·ظرفیت سازی و تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد و مؤمن مورد نیاز نظام ارائه خدمات، نظام آموزش و نظام پژوهش سلامت

·تولید، تأمین و انتشار دانش سلامت در تراز جهانی

·تولید و تأمین ارائه خدمات سلامت در سطوح منطقه ای، ملی و استانی

·تأمین، تولید و توزیع کارآمد منابع مالی

نوآوری در سه حوزه اصلی مأموریتی دانشکده و تجاری سازی در حوزه های اولویت دار دانشکده که دارای مزیت های نسبی و رقابتی می باشد.

ارزش های کتابخانه مرکز آموزشی درمانی الزهرا(س)

رعایت و ترویج ارزش های اسلامی و معنوی، حفظ کرامت انسانی و نقش محوری نیروی انسانی در تمامی ابعاد

·اهتمام به رعایت اخلاق حرفه ای

·شفافیت و پاسخگوئی دانشکده در قبال جامعه، اعضای هیأت علمی، دانشجویان و کارکنان

·حفظ و رعایت مالکیت فکری

·انجام کار گروهی در تمامی سطوح دانشگاهی

تفکر استراتژیک در حل مسائل

●دسترسی آسان پژوهشگران به منابع الکترونیکی

- اشاعه ی اطلاعات
- دسترسی آسان
- اطلاع رسانی پایگاهها ومنابع اطلاعاتی از طریق وب سایت کتابخانه دیجیتال وتلگرام و ایمیل و پوستر

توسعه فراگیر فناوری اطلاعات در کلیه حوزه ها

تامین و توسعه زیرساخت های فناوری اطلاعات و ارتباطات

تامین و توسعه و پشتیبانی استقرار سامانه های مکانیزه اداری، مالی، آموزشی، پژوهشی، دانشجویی و فرهنگی برای رسیدن به یک سازمان الکترونیکی

ارائه مشاوره و پشتیبانی در زمینه تجهیزات فناوری اطلاعات و ارتباطات

تامین دسترسی امن و مطمئن کاربران به داده ها و اطلاعات سازمانی

فرهنگ سازی، آموزش و بازآموزی کارکنان در استفاده از سامانه ها و ابزار های فناوری اطلاعات و ارتباطات

نظارت بر حسن انجام کلیه فعالیت های مربوط به حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات واحد های دانشگاه

ارزشهای محوری

کاربرمحوری

دسترسی عادلانه به اطلاعات

کیفیت و اعتبار منابع علمی

پاسخگویی و سرعت در ارائه خدمات محرمانگی اطلاعات کاربران یادگیری و بهبود مستمر

استفاده از فناوریهای نوین

حمایت از آموزش و پژوهش مبتنی بر شواهد

همکاری بین کتابخانه ای

توجه به نیازهای بیماران و خانواده ها

اهداف کلان کتابخانه

هدف اصلی کتابخانهٔ مرکز آموزشی و درمانی الزهرا گردآوری منابع علمی و آموزشی و اشاعهٔ اطلاعات در جهت تقویت برنامه‌های درمانی و آموزشی این بیمارستان است. کتابخانه مرکز باید جهت ارتقای سلامت ، از طریق تهیه، توسعه و تسهیل دسترسی به منابع و اطلاعات علمی مورد نیاز بیمارستان و مدیریت بهره برداری از این منابع در تحقق این اهداف و برنامه ها همگام می باشد.

تمامی اهداف بر طبق سنجه ها انجام می گیرد.

چند هدف کلان زیر، خوشه‌بندی شش حوزه استاندارد سال ۱۴۰۵ را به سطح تصمیم‌گیری مدیریت بیمارستان می‌آورند و هر سنجه جدول راهبردی به یکی از آن‌ها متصل است.

۱-استفاده و آموزش هوش مصنوعی جهت فراگیران و برگزاری کارگاههای آموزشی و همچنین نیاز سنجی از فراگیران جهت آموزش موارد درخواست شده

۲-تأمین و توانمندسازی سرمایه انسانی تخصصی: رساندن ترکیب نیروی انسانی کتابخانه به سطح استاندارد، شامل کارشناس رایانه و کتابدار بالینی، و آموزش سالانه کارکنان و کاربران در حوزه سخت‌افزار و نرم‌افزار

۳-استقرار نظام مدیریت راهبردی و مستندسازی فرآیندها: تدوین، ابلاغ و انتشار مأموریت، چشم‌انداز، اهداف کلی و عملیاتی، برنامه راهبردی، خط‌مشی‌ها و فرآیندهای دسترسی به خدمات کتابخانه تا پایان سال ۱۴۰۵ و بازنگری سالانه آن‌ها

۴- تأمین فضای ایمن، مناسب و دسترس‌پذیر با تجهیزات به‌روز: حذف موانع ورود و تردد، استقرار تمهیدات اطفای حریق و آمادگی در حوادث غیرمترقبه، و بهبود نور، صدا، تهویه و جذابیت محیط مطالعه و کار

۵- توسعه مجموعه اطلاعاتی و یکپارچه‌سازی زیرساخت فناوری اطلاعات: مجموعه‌سازی و وجین بر پایه خط‌مشی مکتوب، ارزیابی منظم منابع، و ایجاد دسترسی پایدار به منابع علمی و پایگاه‌های اطلاعاتی از محل کار، میز مطالعه و خرید منابع اطلاعاتی به روز و استفاده مفید و آموزش پایگاههای اطلاعاتی جهت دسترس پذیری بیشتر فراگیران به منابع علمی معتبر.

جدول برنامه راهبردی

عنوان سنجه	هدف	راهبرد	نوع هدف	مسئول اجرا	منابع موردنیاز
وجود کتابدار بالینی	**کمک به متخصصین جهت یافتن مجلات غیرمعتبرو یافتن مقالات نادر در مورد بیماری ها و دهمکاری در انجام مطالعات مرور نظام مند و متا آنالیز**	برنامه ریزی جهت آموزش همکاران علاقه مند به کتابدار بالینی از اساتیدمحترم	بلند مدت	مسئول کتابخانه کتابدار بالینی	نیروی انسانی؛ زمان و مکان بخش مورد نظر در بیمارستان؛ بودجه متناسب؛ تجهیزات/نرم‌افزار یا حمایت مدیریتی برحسب مورد،هیات علمی های هر گروه
وجود تجهیزات و امکانات برای ارائه خدمات به بیماران و خانواده آنها	کمک به بیماران و همراهان بیمار جهت دسترسی به منابع علمی و کتب مورد نیاز آنها وجلوگیری از اتلاف وقت بیمار و همراه بیمار	هماهنگی با بخشهای مختلف و سوپروایزرها- هماهنگی با روابط عمومی جهت کمک به بیماران در رابطه با این موضوع	کوتاه مدت	مسئول کتابخانه ،کتابدار، روابط عمومی مرکز	نیروی انسانی؛ زمان کافی ؛ بودجه متناسب؛ تجهیزات/نرم‌افزار یا حمایت مدیریتی برحسب مورد
وجود بودجه مستقل کتابخانه	تثبیت منابع مالی موردنیاز کتابخانه از طریق پیش‌بینی و پیگیری بودجه مستقل.	هماهنگی با ریاست بیمارستان و واحد حسابداری مرکز	میان مدت	مسئول کتابخانه،امور مالی و حسابداری بیمارستان	بودجه مستقل جهت خرید منابع اطلاعاتی وتهیه تجهیزات کتابخانه
ارائه خدمات تخصصی مستمر ویژه بیماران	طراحی و استقرار خدمات تخصصی مستمر و متناسب با نیازهای بیماران و خانواده‌های آنان.	برگزاری جلسه مشاوره با واحد روابط عمومی و سوپروایزر آموزشی جهت کمک به بیمار	کوتاه مدت	مسئول کتابخانه،واحد آموزش به بیمار بیمارستان	برگزاری گارگاه جهت آشنایی پرستاران شاغل در واحد آموزش به بیمار برای آشنایی با پایگاههای علمی معتبر در زمینه patient education
ارزیابی منابع اطلاعاتی	به روز رسانی و پویایی مجموعه	به روزرسانی مجموعه جهت گروههای مختلف آموزشی	کوتاه مدت	مسئول کتابخانه	دفتر نیازسنجی گروههای مختلف و فراگیران-رف خوانی وهمچنین نرم افزار آذرسا
وجود فضایی اختصاصی معلولین	کمک به این افراد	احداث مکانی جهت معلولین به صورت مجزا	بلند مدت	مسئول کتابخانه	تامین اعتبار مالی از مرکز
وجود خدمات همکاری بین کتابخانه ای	کمک به فراگیران در یافتن منابع مورد نیاز	گسترش همکاری بین کتابخانه ها	بلند مدت	مدیر منابع علمی	تفاهم نامه موجود در آیین نامه

دیگراهداف راهبردی

اهداف عملیاتی در برنامه راهبردی توسط یک یا چند اقدام یا وظیفه پشتیبانی می شوند. این برنامه به طورسالیانه توسعه پیدا می کند و با بودجه کتابخانه و خدمت اطلاع رسانی مرتبط است.برنامه عملیاتی همچنین به عنوان برنامه اجرایی، برنامه عملکردی یا برنامه سالیانه شناخته شده است.

ردیف	راهبرد	هدف برنامه	منابع مورد نیاز
۱	توسعه کمی و کیفی منابع کتابخانه های دانشگاه با توجه به ایجاد و گسترش رشته های تحصیلی و مقاطع تحصیلات تکمیلی در رشته های موجود و مراکز تحقیقاتی در جهت رساندن به سطح استاندارد	نوسازی منابع موجود در کتابخانه و خرید کتب جدید	مکاتبه و گردآوری لیست نیازهای اطلاعاتی و جمع بندی بر اساس اولویت ها
۲	توانمند سازی و ایجاد انگیزش بیشتر در استفاده از منابع الکترونیکی	افزایش توان وانگیزه کاربران در استفاده ازمنابع الکترونیکی	
	آموزش استفاده از chatgpt و هوش مصنوعی	افزایش توان وانگیزه کاربران	معرفی سامانه های مربوط به هوش مصنوعی
۴	ارتقای سامانه های علم سنجی و پژوهشیار با هدف تکمیل پروفایلهای پژوهشی اساتید	ارتقای بیمارستان و دانشگاه	انجام امور پژوهشی
۵	کمک در انجام جستجو در بانک های اطلاعاتی معتبر	ارتقای سواد اطلاعاتی فراگیران	پایگاههای علمی معتبر
۶	به کارگیری استانداردهای علوم کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی در اجرای کلیه امور کتابخانه	ارتقای سطح سواد کتابداران	دریافت استانداردهای بین المللی از پایگاههای مختلف و هماهنگ سازی با نیازهای کتابخانه
۷	کمک به اعضای هیات علمی و محققین در انجام امور پژوهشی در سامانه های پژوهشیار و علم سنجی	راهنمایی و انجام پروفایلهای پژوهشی در سامانه علم سنجی	دسترسی به کلاس های آموزشی و کامپیوتر و منابع علمی
۸	خدمات مشاوره اطلاعات پژوهشی	کمک به پژوهشگران جهت یافتن مجلات غیرمعتبر/کمک به کاربران کتابخانه جهت سابمیت مقالات در ژورنال های مختلف/ همکاری در انجام مطالعات مرور نظام مند و متا آنالیز	دسترسی به کلاس های آموزشی و کامپیوتر و منابع علمی
۹	کمک به پرسنل بیمارستان جهت معرفی پایگاههای اطلاعاتی مخصوصا پایگاههای مربوط به آموزش بیمار	ارتقای سطح سواد اطلاعاتی پرسنل	معرفی پایگاههای مختلف جهت ایجاد پمفلت و بروشورهای آموزشی
۱۰	تهیه و تولید محتواهای آموزشی جهت بارگزاری در وبسایت کتابخانه مرکزی	ارتقای دانش فراگیران	نرم افزارهای camtasia-screen recorder ,snagit ,غیره
۱۱	تهیه منابع اطلاعاتی جدید مورد نیاز فراگیران	ارتقای دانش فراگیران	دریافت بودجه برای این موضوع
۱۲	به روز رسانی و قرار دادن موارد مورد نیاز کاربران در وبسایت کتابخانه مرکز پزشکی الزهرا (س) https://centlib.mui.ac.ir/alzahra/news	اطلاع رسانی به فراگیران در مورد امور کتابخانه مرکز	کامپیوتر و تجهیزات

اهداف کوتاه مدت کتابخانه

عنوان سنجه	هدف عملیاتی	فعالیت اجرایی	مسئول اجرا	زمان آغاز	زمان پایان	شاخص ارزیابی
امکان ارائه خدمات تحویل مدرک در بالین بیمار (تحت نظر پزشک معالج) (سنجه ۶)	کمک به بیماران و همراه بیمار جهت کتب درخواستی (البته این امر برای ارسال کتاب به جراحان در اتاق عمل توسط کتابدار)	۱- تشکیل جلسه با معاونت برای اجرای عملیاتی ۲- نیازسنجی بخش های مختلف توسط مسئول هر بخش ۳- جلسه مسئول کتابخانه با کتابدار جهت اجرای عملیاتی ۴- انجام به موقع توسط کتابدار	مسئول کتابخانه پرسنل کتابخانه	۱۴۰۴	تا پایان سال ۱۴۰۵	تکمیل نواقص در جهت پیشرفت هدف
امکان دسترسی آنلاین کارکنان و کاربران کتابخانه به منابع علمی و پایگاه¬های اطلاعاتی(سنجه ۵)	دسترسی اعضای هیات علمی و دستیاران و دانشجویان و دیگر فراگیران با پایکاههای جدید از خارج سازمان	۱- مشورت با کتابخانه مرکزی جهت توسعه این مورد از خارج مرکز ۲- تهیه بروشورهای مختلف ونصب در تابلوهای کتابخانه ۳- آموزش چهره به چهره در کتابخانه	مسئول کتابخانه پرسنل کتابخانه استفاده از آموزشهای قبلی در سامانه کتابخانه الزهرا و کتابخانه مویدالاطباء	۱۴۰۵	۱۴۰۶	تعیین اشخاص خبره در کتابخانه برای برگزاری کارگاهها و تهیه بروشورهای آموزشی
وجود کتابدار بالینی(سنجه ۲)	رفع مشکلات و تحلیل مستندات و آرشیو خدمات در حیطه بالینی و آموزش searchدر پایگاههای مختلف بالینی(pico search)	هم اکنون نیز در کتابخانه انجام می شودولی آموزش به کتابدار علاقه مند و خبره در جهت نیل به رسیدن به کتابدار بالینی مستدام	مسیول کتابخانه کتابدار بالینی کتابخانه	۱۴۰۵	۱۴۰۶	تعیین اشخاص خبره در این زمینه

اهداف میان مدت کتابخانه

عنوان سنجه	هدف عملیاتی	فعالیت اجرایی	مسئول اجرا	زمان آغاز	زمان پایان	شاخص ارزیابی
لینک پست الکترونیک گروهی (سنجه ۶) در حال حاضر از شبکه های اجتماعی به فراگیران اطلاع داده می شود و مسئول کتابخانه موارد مورد اطلاع رسانی را به معاونت آموزشی اطلاع می دهد تا به افراد ارسال گردد	۱-آطلاع رسانی به کلیه فراگیران کتابخانه از مواردی چون برگزاری کارگاههای آموزشی و مواردی چون منابع اطلاعاتی خریداری شده و غیره ۲-امکان پذیر شدن این امر به صورت سریعتر به فراگیران توسط مسئول کتابخانه	۱-جلسه با معاونت جهت انجام این امر و دسترسی مسئول کتابخانه برای پست گروهی ۲- اخذ ایمیل اشخاص از معاونت آموزشی	مسئول کتابخانه معاونت آموزشی بیمارستان	مهر ۱۴۰۵	دی ۱۴۰۷	جلوگیری از اتلاف وقت جهت اطلاع رسانی از موارد به روز کتابخانه
ارزیابی منظم منابع اطلاعاتی(سنجه ۲۰)	به روز بودن مجموعه و ارزشیابی مجموعه به طور منظم	رف خوانی منظم ، بررسی کتب دیرکرد هر ماه گزارش تراکنش امانت و بازگشت کتاب وارائه از نرم افزار آذرسا	مسئول کتابخانه	اردیبهشت ۱۴۰۵	اسفند ۱۴۰۷	میزان امانت و بازگشت کتابها و دیرکرد کتابها و دفتر نیاز سنجی کتب
گزارش هزینه کرد سالانه(سنجه ۲۸)	شفافیت مالی	گزارش خرید منابع اطلاعاتی و جلسه با معاونت آموزشی وپژوهشی بیمارستان	مسئول کتابخانه معاونت آموزشی و پژوهشی	فروردین ۱۴۰۵	اسفند ۱۴۰۷	ارائه مستندات مربوط به خرید منابع اطلاعاتی کتابخانه

اهداف بلند مدت کتابخانه

عنوان سنجه	هدف عملیاتی	فعالیت اجرایی	مسئول اجرا	زمان آغاز	زمان پایان	شاخص ارزیابی
امکان دسترسی آنلاین کارکنان و کاربران کتابخانه به منابع علمی و پایگاه¬های اطلاعاتی	مکانی جدا از سالن های مطالعه وجود داشته باشد برای کتابخانه دیجیتال که هم کارگاهها را به جز کلاس های مرکز بتوانیم برگزار کنیم هم کاربران بتوانند از این سالن استفاده نمایند تا از ایجاد سرو صدا در سالن های مطالعه ممانعت به عمل آید.	تشکیل جلسه با معاونت آموزشی و پژوهشی و ریاست بیمارستان در به تحقق رسیدن این این امر	مسئول کتابخانه ریاست مرکز معاونت آموزشی و پژوهشی	مهر ۱۴۰۵	اسفند ۱۴۰۶	تصویب این موضوع و عملیاتی نمودن آن توسط کمیته کیفیت بهبود بیمارستان و مسئولین مربوطه
ارائه خدمات تخصصی مستمر ویژه بیماران(سنجه ۶)	کمک به واحد آموزش به بیمار در تهیه پمفلت های مختلف آموزشی	برگزاری کارگاه جهت آشنایی و راهنمایی واحد آموزش سلامت مرکز با پایگاههای اطلاعاتی patient education	مسئول کتابخانه	فروردین ۱۴۰۵	۱۴۱۰	برگزاری کارگاههای داخلی
وجودخدمات همکاری بین کتابخانه ای(سنجه ۳۷)	تبدیل کتابخانه به یک کتابخانه مرجع جهت اشاعه خدمات تحویل مدرک وکتب مورد نیاز فراگیران	افزایش خدمات تحویل مدرک/گسترش اتصالات بین کتابخانه های سطح شهر/	مدیر مناع علمی دانشگاه پیگیری از طرف مسئولان کتابخانه ها	فروردین ۱۴۰۵	۱۴۰۹	درصد میانگین زمان و تعداد خدمات تحویل مدرک

سازوکار اجرای برنامه

برای اجرای این سند پیشنهاد میشود«کمیته توسعه کتابخانه بیمارستان»با حضور نمایندگان مدیریت بیمارستان، معاونت آموزشی/پژوهشی، کتابخانه،IT، پرستاری و گروههای بالینی تشکیل شود.

وظایف کمیته

۱.تصویب برنامه عملیاتی سالانه

۲.تعیین مسئول هر اقدام

۶.تأمین منابع مالی و انسانی

۴.پایش شاخصها

جمع بندی مدیریتی با توجه به اطلاعات موجود

مهمترین اولویت توسعه کتابخانه مرکزآموزشی درمانی الزهرا(س)، رفع محدودیت فضای موقت و ایجاد فضای استاندارد و پایدار بوده است. که این مهم در طی ۲ سال گذشته به بهترین نحو انجام شد.همزمان باید توسعه منابع الکترونیکی، فناوری اطلاعات، نیروی انسانی متخصص، کتابداری بالینی و خدمات اطلاعاتی بیماران دنبال شود.این کتابخانه ظرفیت تبدیل شدن به یک مرکز مؤثراطلاعات علمی و بالینی در بیمارستان را دارد.بنابراین رویکرد اصلی برنامه پنجساله باید از«کتابخانه صرفاً ارائه دهنده منابع»به«مرکز خدمات اطلاعات علمی، دیجیتال و بالینی»تغییر یابد.

پیشنهاد برای ابلاغ:

این سند پس از تصویب مدیریت آموزشی –پژوهشی ، مبنای تدوین برنامه عملیاتی سالانه کتابخانه قرار گرفته و میزان تحقق اهداف آن حداقل هر شش ماه یکبار پایش و گزارش شود.